

 dos. Zaur Məmmədov
"12" fevral 2026-cı il

Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: 6004004-"İqtisadiyyat"

Fakultə: "İqtisadiyyat və idarəetmə"

Kafedra: "İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"

I.Fənn haqqında məlumat.

Fənnin adı: Sosial sahələrin iqtisadiyyatı (İşçi tədris proqramı: Kafedranın 13 fevral 2026-cı il tarixli 06 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir.)

Fənnin kodu: IPF-B10

Tədris ili: III (2025-2026).

Semestr: VI(Yaz)

Tədris yükü cəmi: 180 saat. Auditoriya yükü-60 saat: (Mühazirə 30 saat, məşğələ-30 saat).

Təhsilalma forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 6 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat: Adı, soyadı, elmi dərəcəsi:

1. Dadaşova İlkanə Nəsim qızı, müəllim
2. Cəfərov Təhməz Nizam oğlu, müəllim

Məsləhət saati:

1. I-V günlər: saat 11⁵⁰-12²⁰
2. I-V günlər: saat 13⁰⁰-15⁰⁰

E-mail ünvanı:

1. ilkanahacizade@mail.ru
2. tehmezceferov1976@gmail.com

Kafedranın ünvanı: Lənkəran şəhəri, Füzuli küç., 170 a, 1 sayılı korpus

III. Təvsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

Əsas

1. Azərbaycan Respublikasının milli iqtisadiyyat perspektivi üzrə Strateji Yol Xəritəsi. Bakı, 2016.
2. Əlirzayev Ə.Q. Sosial sferanın iqtisadiyyatı və idarə edilməsi. Dərs vəsaiti. Bakı, 2010.
3. Abdullayeva R., Muradov A. Sosial sferanın iqtisadiyyatı. Bakı, 2009
4. G.A.Əzizova – Dövlətin investisiya-innovasiya siyasəti. Bakı, 2012.

Əlavə

5. Əlizadə Ə. Q. «İslahatlar və sürətlənmə strategiyası şəraitində Azərbaycanın sosial-iqtisadi inkişaf problemləri: təcrübə, meyillər və perspektiv istiqamətlər» Bakı-2005.
6. Əhmədov M.A., Hüseynov A.C. İqtisadiyyatın dövlət tənzimlənməsinin əsasları. Metodik vasitə. Bakı, 2011.
7. Hüseynova A. Azərbaycanda innovasiya potensialının təhlili. Bakı, 2013.
8. Əsgərov Ə.X. "Sosial siyasət və sosial ədalət". Bakı, 2005
9. İnternet resursları.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün ilkin olaraq "Makroiqtisadiyyat", "Ətraf mühitin iqtisadiyyatı" və "Azərbaycan iqtisadiyyatı" kimi fənlərin tədrisi zəruridir.

V. Korerekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda "Fırmanın iqtisadiyyatı" fənninin tədrisinə ehtiyac vardır.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" fənni "İqtisadiyyat" ixtisasında bakalavr səviyyəsində tədris olunan fənlərdən biridir. Burada sosial sahələrin iqtisadiyyatı fənninin predmeti, sosial sferanın dövlət tənzimlənməsi və onunla bağlı qanunvericilik aktları, eyni zamanda ehtiyatların məhdudluğu şəraitində, təhsil, mədəniyyət və incəsənət, səhiyyə, sərnişin nəqliyyatı və rabitə, bədən tərbiyəsi və idman, turizm xidməti, sosial təminat, mənzil-kommunal təsərrüfatı, maliyyə-kredit və digər sahələrdə yaranan iqtisadi münasibətlər sistemini əhatə edən mövzular tədris olunur. Bunlarla yanaşı həm də sosial sahələrin fəaliyyəti haqqında qanunvericilik aktları, istehlakçı hüquqlarının müdafiəsi haqqında normativ-hüquqi aktlar, sosial sığorta və onun idarəedilməsi ilə bağlı hüquqi norma və qaydalar tədris olunmaqdadır.

Kursun tədris edilməsində məqsəd sosial sahələrin əsasını təşkil edən sahələri tədqiq etmək və gələcək iqtisadçılarda sosial sahələr barəsində biliklər kompleksini öyrətməkdən ibarətdir. Əsasən aşağıdakı mövzular öyrədilməkdədir:

- Sosial sferada bazar münasibətlərinin formalaşması xüsusiyyətləri;
- Sosial sahələrin iqtisadiyyatının idarəedilməsi qanunauyğunluqları;
- Sosial sahələrdə innovasiya və investisiya siyasəti;
- Əhəlinin sosial təminatı və sosial müdafiəsi;
- Sosial sahələrin strateji planlaşdırılması metodologiyası və s.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmır, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. Əgər fənn üzrə həm seminar və həm də laboratoriya varsa onda 10 bal seminara, 10 bal isə laboratoriyaya görə verilir.

Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzər alınır.

İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - tələbə keçilmiş material dərindən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal - tələbə keçilmiş material tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açır.
- 8 bal - tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - tələbə keçilmiş material başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir
- 6 bal - tələbənin cavabı əsasən düzgündür.

- 5 bal - tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal - tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal - suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semester ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir.

X. Təqvim planı: Mühazirə 30 saat, Məşğələ 30 saat, Cəmi 60 saat

№	Mövzuların adı	O cümlədən		Tarix
		Mühazirə	Seminar	
1.	Mövzu-1. Sosial sahələrin iqtisadiyyatının nəzəri əsasları: öyrənilmə metodları və üsulları Plan: 1. Sosial sfera və müasir şəraitdə onun formalaşması xüsusiyyətləri 2. Sosial sahələrin iqtisadiyyatı və idarə olunmasının səciyyəvi cəhətləri 3. "Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" fənninin məqsəd və vəzifələri 4. Sosial sahələrin təsnifatı 5. Sosial sahələrin planlaşdırılmasının və idarə olunmasının metodoloji və konseptual əsasları	2	2	
2.	Mövzu-2. Sosial sahələr xidmət bazarının mühüm elementi kimi Plan: 1. Xidmət bazar məhsulu kimi 2. Xidmətlərin təsnifatı, əsas xarakteristikaları və prinsipləri 3. Xidmət sahəsində marketinqin xüsusiyyətləri 4. Xidmət bazarı və onun inkişafına təsir edən əsas amillər	2	2	
3.	Mövzu-3. Sosial sferada bazar münasibətlərinin formalaşması xüsusiyyətləri Plan: 1. Sosial sahələrin iqtisadiyyatın inkişafında yeri və rolu 2. Müasir şəraitdə iqtisadi və sosial inkişafı xarakterizə edən makroiqtisadi göstəricilər 3. Sosial sahələrin dövlət tənzimlənməsi 4. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində sosial idarəetmənin texnologiyası 5. Sosial sahələrin transformasiya modeli	2	2	

	6. Sosial inkişafın tənzimlənməsi			
4.	Mövzu-4. Sosial sahələrin iqtisadiyyatının idarəedilməsi qanunauyğunluqları Plan: 1. Sosial sahələrdə təsərrüfatçılıq mexanizminin formalaşması 2. Sosial idarəetmə sistemi və onun fəaliyyət qanunauyğunluqları 3. Sosial standartlar və normativlər	2	2	
5.	Mövzu-5. Sosial sahələrdə innovasiya və investisiya siyasəti Plan: 1. Sosial sahələrdə innovasiya siyasəti və onun formalaşmasına təsir edən amillər 2. Sosial sahələrdə innovasiya layihələrinin hazırlanması mexanizmi 3. Sosial sahələrdə investisiya siyasətinin əsas istiqamətləri 4. Sosial sahələrdə investisiyaların maliyyələşdirilməsi mənbələri	2	2	
6.	Mövzu-6. Sosial sahələrin inkişafının resurs potensialı Plan: 1. Sosial sahənin resurs potensialı: tərkib elementləri və formalaşma mənbələri 2. Sosial sahədə əmək resursları, mahiyyəti və nəzəri aspektləri 3. Sosial sahənin maddi-texniki bazası 4. Sosial sahənin maliyyə təminatı	2	2	
7.	Mövzu-7. Əhalinin sosial təminatı və sosial müdafiəsi Plan: 1. Sosial təminat hüquqlarının əsasları 2. Sosial təminatın reallaşması formaları 3. Pensiya təminatının xüsusiyyətləri 4. Ünvanlı sosial yardım sistemi 5. Sosialmüdafiə sistemi, əsas istiqamət və formaları	2	2	
8.	Mövzu-8. Sosial sığorta və onun idarəedilməsi Plan: 1. Sosial sığorta, onun əsas formaları və obyektləri 2. Sosial sığortanın təşkili və idarəedilməsi xüsusiyyətləri 3. Sosial sığorta fondlarının spesifik cəhətləri 4. Məcburi sosial sığorta vəsaitləri 5. Azərbaycanda sığorta bazarının təhlili və inkişaf problemləri	2	2	
9.	Mövzu-9. Təhsil və səhiyyə sferalarının idarəedilməsi Plan: 1. Təhsil xidmətləri və onların əsas xüsusiyyətləri: təhsil sistemi, onun strukturu və idarəedilməsi 2. Təhsil sistemində planlaşdırma 3. Səhiyyə xidmətlərinin əsas xüsusiyyətləri 4. Səhiyyə sistemi, onun strukturu və idarəedilməsi 5. Səhiyyədə dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri	2	2	
10	Mövzu-10. Turizm və mehmanxana sferalarının idarəedilməsi Plan: 1. Turizm – mühüm xidmət növü kimi 2. Turizmin təşkili və idarəedilməsi 3. Turizmdə rekreasiya fəaliyyətinin təşkili 4. Beynəlxalq turizmin inkişafı 5. Respublikada turizm sahəsində mövcud problemlər və onların həlli istiqamətləri	2	2	
11	Mövzu-11. Mədəniyyət və incəsənət sahələrinin idarəedilməsi	2	2	

	<p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri və onların fəaliyyətinin idarəedilməsi</p> <p>2. Azərbaycanda mədəniyyət və incəsənət müəssisələrinin mövcud vəziyyəti</p> <p>3. Mədəniyyət və incəsənət sahəsinin maliyyələşməsi</p> <p>4. Mədəniyyət və incəsənət sahəsində dövlət siyasəti</p>			
12	<p>Mövzu-12. Mənzil-kommunal sahələrin idarəedilməsi</p> <p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Mənzil-kommunal təsərrüfatı və onun fəaliyyətini xarakterizə edən göstəricilər sistemi</p> <p>2. Mənzil-kommunal təsərrüfatının idarəedilməsinin spesifik cəhətləri</p> <p>3. Əhalinin mənzil təminatı: mənzil qanunvericiliyi və mənzil hüququ</p> <p>4. Mənzil-kommunal təsərrüfatı sahəsində aparılan iqtisadi islahatlar</p>	2	2	
13	<p>Mövzu-13. Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsinin idarəedilməsi</p> <p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsində göstərilən xidmətlər və onların əsas xüsusiyyətləri</p> <p>2. Nəqliyyat və rabitə xidmətlərinin təsnifatı</p> <p>3. Nəqliyyat və rabitə xidmətlərinin inkişafının marketing strategiyası</p> <p>4. Nəqliyyat və rabitə xidmətləri bazarının formalaşmasına təsir edən makro və mikro amillər</p>	2	2	
14	<p>Mövzu-14. Sosial sferaya dövlət dəstəyi və onun təkmilləşdirilməsi</p> <p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Dövlətin sosial siyasətinin əsas inkişaf istiqamətləri</p> <p>2. Dövlətin sosial siyasətinin maliyyə təminatı mənbələri</p> <p>3. Dövlətin sosial siyasətinin maliyyə təminatının təkmilləşdirilməsi və büdcənin rolunun artırılması</p>	2	2	
15	<p>Mövzu-15. Azərbaycan Respublikasının Milli iqtisadiyyat və iqtisadiyyatın əsas sektorları üzrə Strateji Yol Xəritələrində sosial sahələrin yeri və rolu</p> <p style="text-align: center;">Plan:</p> <p>1. Sosial sahələrin inkişafının mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi</p> <p>2. Sosial sahənin inkişafına strateji baxış</p> <p>3. Azərbaycan Respublikasında sosial sahənin inkişafına dair strateji məqsəd və hədəflər</p>	2	2	
	Cəmi:	30	30	

XI. Fənn üzrə tələblər:

Tələbə fənnin öyrənilməsi zamanı sosial sferaya daxil olan fəaliyyət sahələri arasında sosial və iqtisadi münasibətlər, cəmiyyətin inkişafında onların rolu, sosial sahələrin fəaliyyətinin tənzimlənməsində (maliyyələşməsi, idarə olunması, inkişafı) dövlətin iştirakı, dünya ölkələrində sosial sferanın tənzimlənməsinin nəzəri-metodoloji əsasları öyrədilir.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları.

- -mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar
- -təqdimat və müzakirə
- -debat
- -müstəqil iş/araşdırma

- layihələr
- qrup qiymətləndirməsi

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

- İqtisadiyyatda dövlət sektorunun rolunu dərk etmək;
- Sosial sahələr üzrə dövlət siyasətinin əsaslarını bilmək;
- Sosial sahələrin maliyyələşmə imkanlarını bilmək;
- Fəaliyyətlərin müəyyənləşdirilmiş qurumlar və qaydalar çərçivəsində tənzimlənməsini mənimsəmək;
- İnkulziv sosial-iqtisadi siyasət üzrə baza biliklərə malik olmaq;
- İnstisional yanaşmanın əhəmiyyətini dərk etmək.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi:

XV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Sosial sfera və müasir şəraitdə onun formalaşması xüsusiyyətləri
2. "Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" fənninin məqsəd və vəzifələri
3. Sosial sahələrin təsnifatı
4. Xidmət bazar məhsulu kimi
5. Xidmətlərin təsnifatı, əsas xarakteristikaları və prinsipləri
6. Xidmət bazarı və onun inkişafına təsir edən əsas amillər
7. Sosial sahələrin iqtisadiyyatın inkişafında yeri və rolu
8. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində sosial idarəetmənin texnologiyası
9. Sosial sahələrin dövlət tənzimlənməsi
10. Sosial sahələrdə təsərrüfatçılıq mexanizminin formalaşması
11. Sosial standartlar və normativlər
12. Sosial sahələrdə innovasiya siyasəti və onun formalaşmasına təsir edən amillər
13. Sosial sahələrdə innovasiya layihələrinin hazırlanması mexanizmi
14. Sosial sahələrdə investisiya siyasətinin əsas istiqamətləri
15. Sosial sahələrdə investisiyaların maliyyələşdirilməsi mənbələri

II Kollektiv sualları:

1. Sosial sahənin resurs potensialı: tərkib elementləri və formalaşma mənbələri
2. Sosial sahədə əmək resursları, mahiyyəti və nəzəri aspektləri
3. Sosial təminat hüquqlarının əsasları
4. Pensiya təminatının xüsusiyyətləri
5. Ünvanlı sosial yardım sistemi
6. Sosial müdafiə sistemi, əsas istiqamət və formaları
7. Sosial sığortanın, onun əsas formaları və obyektləri
8. Məcburi sosial sığorta vəsaitləri
9. Təhsil xidmətləri və onların əsas xüsusiyyətləri: təhsil sistemi, onun strukturu və idarəedilməsi
10. Təhsil sistemində planlaşdırma
11. Səhiyyə xidmətlərinin əsas xüsusiyyətləri
12. Səhiyyədə dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri
13. Turizm-mühüm xidmət növü kimi
14. Turizmin təşkili və idarəedilməsi
15. Beynəlxalq turizmin inkişafı

XVI. İmtahan sualları:

1. Sosial sfera və müasir şəraitdə onun formalaşması xüsusiyyətləri
2. "Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" fənninin məqsəd və vəzifələri
3. Sosial sahələrin təsnifatı
4. Xidmət bazar məhsulu kimi
5. Xidmətlərin təsnifatı, əsas xarakteristikaları və prinsipləri
6. Xidmət sahəsində marketinqin xüsusiyyətləri
7. Xidmət bazarı və onun inkişafına təsir edən əsas amillər
8. Sosial sahələrin iqtisadiyyatın inkişafında yeri və rolu
9. Sosial sahələrin dövlət tənzimlənməsi
10. Sosial inkişafın tənzimlənməsi
11. Sosial sahələrdə təsərrüfatçılıq mexanizminin formalaşması
12. Sosial idarəetmə sistemi və onun fəaliyyət qanunauyğunluqları
13. Sosial standartlar və normativlər
14. Sosial sahələrdə innovasiya siyasəti və onun formalaşmasına təsir edən amillər
15. Sosial sahələrdə innovasiya layihələrinin hazırlanması mexanizmi
16. Sosial sahələrdə investisiya siyasətinin əsas istiqamətləri
17. Sosial sahələrdə investisiyaların maliyyələşdirilməsi mənbələri
18. Sosial sahənin resurs potensialı: tərkib elementləri və formalaşma mənbələri
19. Sosial sahədə əmək resursları, mahiyyəti və nəzəri aspektləri
20. Sosial təminat hüquqlarının əsasları
21. Sosial təminatın reallaşması formaları
22. Pensiya təminatının xüsusiyyətləri
23. Ünvanlı sosial yardım sistemi
24. Sosial müdafiə sistemi, əsas istiqamət və formaları
25. Sosial sığortanın, onun əsas formaları və obyektləri
26. Sosial sığortanın təşkili və idarəedilməsi xüsusiyyətləri
27. Məcburi sosial sığorta vəsaitləri
28. Təhsil xidmətləri və onların əsas xüsusiyyətləri: təhsil sistemi, onun strukturu və idarəedilməsi
29. Təhsil sistemində planlaşdırma
30. Səhiyyə xidmətlərinin əsas xüsusiyyətləri
31. Səhiyyədə dövlət siyasətinin əsas istiqamətləri
32. Turizm-mühüm xidmət növü kimi
33. Turizmin təşkili və idarəedilməsi
34. Turizmdə rekreasiya fəaliyyətinin təşkili
35. Beynəlxalq turizmin inkişafı
36. Respublikada turizm sahəsində mövcud problemlər və onların həlli istiqamətləri
37. Mədəniyyət və incəsənət müəssisələri və onların fəaliyyətinin idarəedilməsi
38. Azərbaycanda mədəniyyət və incəsənət müəssisələrinin mövcud vəziyyəti
39. Mədəniyyət və incəsənət sahəsinin maliyyələşməsi
40. Mənzil-kommunal təsərrüfatı və onun fəaliyyətini xarakterizə edən göstəricilər sistemi
41. Mənzil-kommunal təsərrüfatının idarəedilməsinin spesifik cəhətləri
42. Nəqliyyat, rabitə və yüksək texnologiyalar sahəsində göstərilən xidmətlər və onların əsas xüsusiyyətləri
43. Nəqliyyat və rabitə xidmətlərinin təsnifatı
44. Nəqliyyat və rabitə xidmətlərinin inkişafının marketinq strategiyası
45. Dövlətin sosial siyasətinin əsas inkişaf istiqamətləri
46. Dövlətin sosial siyasətinin maliyyə təminatı mənbələri

47. Dövlətin sosial siyasətinin maliyyə təminatının təkmilləşdirilməsi və büdcənin rolunun artırılması
48. Sosial sahənin inkişafının mövcud vəziyyətinin qiymətləndirilməsi
49. Sosial sahənin inkişafına strateji baxış
50. Azərbaycan Respublikasında sosial sahənin inkişafına dair strateji məqsəd və hədəflər

"Sosial sahələrin iqtisadiyyatı" fənninin sillabusu 6004004-"İqtisadiyyat" ixtisası üzrə tədris planı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus *"İqtisadiyyat və innovativ idarəetmə"* kafedrasında müzakirə edilərək təsdiq edilmişdir. (13 fevral 2026-cı il, № 06 protokol).

Kafedra müdiri
v.i.e :

dos.G.T.Əliyeva

Fənn üzrə mühazirə müəllimi:

müəl.İ.N.Dadaşova

Fənn üzrə seminar müəllimi:

müəl.T.N.Cəfərov